

Risicovolle projecten in Utrecht 2020

Bijlage bij de Regeling Risicovolle Projecten

10 februari 2020

Gemeente Utrecht

Utrecht.nl

Colofon

uitgave

Strategie en Portfoliomanagement
Financiën, Inkoop en JZ (FIJ)
Gemeente Utrecht
030 – 286 00 00
info@utrecht.nl

in opdracht van

Afdeling Strategie en Portfoliomanagement
Organisatie Financiën, Inkoop en JZ (FIJ)
Gemeente Utrecht

informatie

A.M. Eling
030 – 28 61167

Inhoud

1.	Inleiding	4
2.	Toepassing regeling	5
3.	Vervolg met de projecten	11

1. Inleiding

In 2020 zal naar verwachting de Regeling Risicovolle Projecten (RRP) in werking treden. Bij het maken van de regeling, is door meerdere partijen gevraagd om na te gaan welk van de lopende projecten van de gemeente Utrecht onder RRP zou komen te vallen. De daaruit voortkomende lijst van projecten is besproken met meerdere partijen van de gemeente Utrecht. Uit deze besprekingen kwamen nog een aantal suggesties voor toevoegingen aan deze lijst.

In deze rapportage is opgenomen volgens welke systematiek is bepaald welke projecten onder de RRP zouden komen te vallen. Ook is in het laatste hoofdstuk opgenomen welke projecten onder de RRP vallen en wat alle betrokkenen kunnen verwachten als wij de RRP gaan toepassen op deze projecten.

2. Toepassing regeling

2.1. Onderzoeksmethode investeringsprojecten

We willen de regeling toepassen op de lopende en toekomstige projecten van de gemeente Utrecht. Om na te gaan welke grote projecten er in de zomer van 2019 bij de gemeente Utrecht in uitvoering zijn, hebben we een aantal stappen gezet, die hieronder zijn opgenomen. Omdat het voor het overgrote deel gaat om lopende projecten, is het onvermijdelijk dat zich wijzigingen voordoen in bijvoorbeeld de financiële gegevens of de beoogde afrondingsdatum. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de wijzigingen in het project rond het herstel van de wal- en kluiswanden. In de basis- en voortgangsrapportages zal de op dat moment meest actuele informatie worden opgenomen. Wij hebben de volgende stappen gezet:

1. Inventarisatie investeringsprojecten (uitbreidingsinvesteringen) uit Verantwoording 2018 en de Bestuursrapportage van september 2019.
2. Hieruit zijn de projecten met een financieel belang van € 10 miljoen of meer geselecteerd. Dit waren 20 projecten.
3. Van deze projecten nagegaan of de beoogde afronding voor 2022 ligt in verband met de overgangsbepaling in de Regeling Risicovolle Projecten dat de looptijd nog tenminste 2 jaar zou moeten zijn, te rekenen vanaf 1 januari 2020. Dit deed 14 projecten afvallen. Er is een twijfelgeval in het programma Onderwijs. Deze is wel meegenomen in de afweging.
4. Vervolgens is in het Meerjarenperspectief Bereikbaarheid 2018 nagegaan of er projecten waren die in de komende jaren in uitvoering genomen zullen worden. Dit heeft niet geleid tot opname van meer projecten in de overzichten 2.1 tot en met 2.5.
5. Zo zijn er 6 projecten in het programma Bereikbaarheid, Openbare ruimte en groen, Onderwijs en Vastgoed geselecteerd. Voor deze projecten is een vragenlijst opgesteld en toegestuurd aan de projectmanagers van de projecten.
6. Op verzoek van de raadsleden in de werkgroep is ook nagegaan of het Zandpad en WiGo4It toegevoegd zouden kunnen worden aan de risicovolle projecten. Uit de ingevulde vragenlijst door de projectmanager is gebleken dat het Zandpad niet voldoet aan het financiële criterium (€ 10 miljoen) maar voor het overige wel hoog scoort op de risicofactoren. Het Zandpad wordt daarom meegenomen. Voor WiGo4It geldt een andere afweging. Deze is opgenomen in paragraaf 2.4.

Overzicht 2.1 Afweging projecten Stedelijke ontwikkeling

Informatie op basis van de 2^e Berap van september 2019.

	Financieel belang	Afronding	Verdere afweging
Bouw parkeergarage Jaarbeursplein	€ 49,5	2019	Nee, klaar voor 2022
Bouw parkeergarage / P&R Berlijnplein	€ 17,8	2020	Nee, klaar voor 2022

Overzicht 2.2 Afweging projecten Openbare ruimte en groen

Informatie op basis van de 2^e Berap van september 2019.

	Financieel belang	Afronding	Verdere afweging
Wal- en kluisuren	€ 67,6	2024	Ja

Overzicht 2.3 Afweging projecten Bereikbaarheid

Informatie op basis van de 2^e Berap van september 2019.

	Financieel belang	Afronding	Verdere afweging
Uithoflijn	€ 139	2019	Nee, klaar voor 2022
Hoofdfietsroutes	€ 25,2	2020	Nee, klaar voor 2022
Dafne Schippersbrug	€ 18,5	2020	Nee, klaar voor 2022
Busbaan Dichterswijk	€ 31,1	2021	Nee, klaar voor 2022
Busbaan Transwijk	€ 69,0	2020	Nee, klaar voor 2022
Westelijke stadsboulevard	€ 30	onbekend	Ja
NRU	€ 45,1*	2025	Ja

*gemeentelijke bijdrage aan de voorbereiding. De financiële impact van de uitvoering is veel hoger. Ook is de gemeente 100% risicodragend.

Overzicht 2.4 Afweging projecten Onderwijs

Informatie op basis van de 2^e Berap van september 2019.

	Financieel belang	Afronding	Verdere afweging
VMBO VLeuterweide	Geheim	2018	Nee, klaar voor 2022
Zwarte Woud – De Passie	Geheim	2021	Nee, klaar voor 2022
Bonifatius College	Geheim	2021	Nee, klaar voor 2022
Nieuwe internationale school	Geheim	2022	Ja
VO Berlijnplein	Geheim	2021	Ja
Pauwoogvlinder, Het Zand	Geheim	2021	Nee, klaar voor 2022
Globe College	Geheim	2021	Nee, klaar voor 2022

Overzicht 2.5 Afweging projecten Vastgoed

Informatie ontvangen via business control van UVO

	Financieel belang	Afronding	Verdere afweging
Renovatie stadhuis	€ 10	2019	Nee, klaar voor 2022
Restauratie Domtoren	€ 37	2024	Ja
Aanpak MFA's	Geheim	2021	Nee, klaar voor 2022

2.2. Onderzoeksmethode overige beleidsvelden

Voor de overige beleidsvelden van de gemeente (sociaal domein, bedrijfsvoering) is er geen inventarisatie beschikbaar op grond waarvan projecten geselecteerd zouden kunnen worden. Ook is er geen overzicht van projecten met een financieel belang onder de € 10 miljoen. Hoe risicovolle projecten voor deze domeinen op een systematische manier onderkend kunnen worden, is niet duidelijk. Uit de besprekingen

die er over de investeringsprojecten uit het fysieke domein zijn geweest, kwamen enkele suggesties voor aanvullingen op basis van de ervaringen van de gesprekspartners. Hierdoor zijn ook Het Zandpad en WiGo4It in de afweging betrokken.

2.3. Invulling van de vragenlijst

Eind juli is aan de projectmanagers van de geselecteerde projecten een vragenlijst toegestuurd om te kunnen beoordelen of het betreffende project voldoet aan de criteria zoals die voor deze regeling geformuleerd zijn. De vragenlijst bestond uit de volgende vragen:

1. Bestuurlijk complex:
  - a. Hoeveel externe organisaties (bedrijven of andere overheden) zijn betrokken bij het project?
  - b. Zijn dit overheden of private organisaties?
2. Organisatorisch complex:
  - a. Welke rol spelen deze organisaties?
  - b. Zijn er andere organisatieonderdelen van de gemeente Utrecht betrokken bij het project? Hoeveel?
3. Substantiële gemeentelijke bevoegdheden:
  - a. Wie kan besluiten nemen over het project?
  - b. Zijn er ook andere bestuursorganen die besluiten moeten nemen?
  - c. Zijn er aspecten waarmee andere organisaties moeten instemmen?
4. Innovatief:
  - a. Zijn er innovaties in het project?
  - b. Welke rol spelen die in het project?
  - c. Zijn dit technische of financiële innovaties?
  - d. Wordt de toepassing van de innovaties in de loop van het project steeds meer routine?
5. Impact op de samenleving:
  - a. Heeft de uitvoering van het project te maken met een opgave van het college?
  - b. Heeft het project impact op de samenleving of ligt het project gevoelig bij de inwoners?
6. Impact op gemeentelijke bedrijfsvoering:
  - a. Is de uitvoering van het project belastend voor de bedrijfsvoering van de gemeente?
7. Budgettair beslag: wat gaat de uitvoering in totaliteit kosten?
8. Grote financiële risico's:
  - a. Zijn er financiële risico's voorzien bij de uitvoering van het project?
  - b. Is er een risicoanalyse gemaakt en zijn de risico's gekwantificeerd?
9. Wat is de totale doorlooptijd van het project (inclusief de planfase)?
10. Vind jij dat jouw project onder de Regeling Risicovolle Projecten zou moeten vallen?

Op basis van de antwoorden van de projectmanagers is een aantal punten toegekend aan de antwoorden. In overzicht 2.6 zijn de criteria opgenomen en ook het aantal punten dat is toegekend als een project

past bij de daaronder opgenomen beschrijving. De punten zijn toekend door twee teamleden, onafhankelijk van elkaar.

Overzicht 2.6 operationalisering van de criteria voor risicovolle projecten

Criterion	Hoog (5 punten)	Middel (3 punten)	Laag (0 punten)
Bestuurlijk complex	Tenminste drie overheden of private organisaties spelen een belangrijke rol in het project	Een of twee andere overheden of private organisaties spelen een belangrijke rol in het project	Er zijn geen andere organisaties betrokken of hun rol is gering
Organisatorisch complex	Bij de uitvoering zijn tenminste drie organisaties of organisatieonderdelen betrokken. Hieronder kunnen ook aannemers en contractpartners vallen.	Bij de uitvoering zijn twee organisaties of organisatieonderdelen betrokken.	Uitvoering ligt volledig bij een organisatieonderdeel.
Substantiële gemeentelijke bevoegdheden als samengewerkt wordt met meerdere partijen	Besluitvorming is verdeeld over meerdere overheden	Andere organisaties hebben instemmingsrecht	Er is afstemming met andere partijen maar Utrecht beslist
Innovatief in technisch opzicht of contractvorm	Er wordt een nieuwe techniek ingezet en in het hele project blijft vernieuwing een rol spelen. Of er wordt een contractvorm ingezet waarmee de gemeente weinig ervaring heeft.	In de beginfase speelt vernieuwing een rol, in de uitvoering wordt hiermee routine opgedaan	Een aspect is vernieuwend, overwegend routinematige werkzaamheden
Complexiteit bij uitvoering	Uitvoering met veel raakvlakprojecten, in de binnenstad, ondergronds of aan cultureel erfgoed	Alleen raakvlakprojecten of contractvorm worden als risicovol gezien	Eenvoudige uitvoering en contractvorm
Impact op samenleving/ omgeving/ bewoners	Grote impact, hoort bij opgaven van het college, ligt gevoelig in de samenleving	Grote impact, hoort bij opgaven van het college, niet gevoelig in de samenleving	Lage impact
Impact op gemeentelijke bedrijfsvoering	Hoge belasting van tenminste drie bedrijfsvoeringstaken	Hoge belasting van twee bedrijfsvoeringstaken	Hoge belasting van een bedrijfsvoeringstaak
Budgettair beslag	Hoger dan € 10 miljoen	Tussen € 2 en € 10 miljoen	Minder dan € 2 miljoen
Financieel beslag risico's	De (financiële) risico's zijn $\geq 20\%$ van het projectbudget, of meer dan € 5 miljoen of de financiële risico's zijn niet in kaart gebracht	(Financiële) risico's liggen onder de 20% van het projectbudget of minder dan € 5 miljoen	Er zijn nauwelijks (financiële) risico's
Doorlooptijd	Langer dan 5 jaar	2 tot 5 jaar	Minder dan 2 jaar

2.4. Puntentoekening

In het onderstaande overzicht is de puntentoekening door de projectteamleden opgenomen. Dit overzicht laat zien dat er op dit moment 5 projecten lopen die onder de RRP zouden vallen als we de grens bij een puntentotaal van 25 aanhouden om een project wel of niet onder de regeling te laten vallen. De projectmanagers van deze projecten staan er achter om hun project onder de regeling te brengen.

Overzicht 2.7: puntentoekening per project

	NRU	Domtoren	Westelijke Stadsboulevard	Wal- en kluis muren	Zandpad
Bestuurlijk complex	5	5	5	5	5
Organisatorisch complex	5	5	5	5	5
Bevoegdheden	5	5	5	0	3
Innovatief	3	3	5	3	0
Impact samenleving	5	5	5	5	5
Impact bedrijfsvoering	3	3	3	3	0
Budget	5	5	5	5	3
Risico's	5	3	0	5	3
Doorlooptijd	5	5	5	5	5
Totaal	41	39	38	36	29

2.5. Niet onder de regeling

In de afweging zijn daarnaast nog drie andere projecten meegewogen. Deze hebben echter geen puntentotaal van 25 of meer gehaald bij het invullen van de vragenlijst. Het gaat om de bouw van een school voor voortgezet onderwijs op het Berlijnplein, de bouw van een internationale school en de transitie van WiGo4It. De beide scholen scoren laag op organisatorische complexiteit, impact op bedrijfsvoering en mate waarin vernieuwing een rol speelt.

Voor WiGo4It is er sprake van een andere situatie. In januari 2020 is bekend geworden dat de dienstverlening door deze organisatie verminderd zal worden. Van de drie softwarepakketten die WiGo4It op dit moment beheert, zullen er twee weer in beheer worden genomen bij de gemeente Utrecht (en de andere drie betrokken steden). Alleen de software voor Inkomen, zal in beheer blijven bij WiGo4It. Deze applicatie zal worden vervangen door WiGo4It, waarbij gekeken wordt naar een marktpartij voor de ontwikkeling.

De andere softwarepakketten zullen door de gemeente Utrecht worden verkregen. Het gaat om software voor Werk, voor het Klantportaal en voor Zorg. De software voor Zorg is inmiddels aangekocht en zal in

de komende periode geïmplementeerd worden. Voor Werk en Klantportaal zal eveneens gezocht worden naar een oplossing op de markt. Financieel en inhoudelijk loopt de gemeente Utrecht geen groot risico met deze organisatiewijzigingen. Daarom is er op dit moment geen aanleiding om de wijzigingen rond het beheer van de software van Werk en Inkomen onder de RRP te brengen. De huidige rapportage afspraken rondom Wigo4it zullen worden gecontinueerd. Mochten er substantiële wijzigingen zijn, dan kan opnieuw een afweging hierover plaatsvinden.

CONCEPT

3. Vervolg met de projecten

Planning totstandkoming basisrapportages

Als besloten wordt over de invoering van de RRP, zal voor de projecten die onder de regeling vallen, een basisrapportage moeten worden opgesteld. Omdat is bepaald dat deze basisrapportage binnen een jaar na besluitvorming over de regeling tot stand moet komen. Na besluitvorming over de RRP zal een planning worden gemaakt.

Inrichten werkproces

In de RRP is de betrokkenheid van meerdere partijen voorzien. Hoe de werkprocessen er precies uitzien en welke partij op welk moment benaderd wordt voor advies en besluitvorming, zal uitgewerkt worden in een procesbeschrijving.

Voor het toepassen van de regeling en de methodieken uit het beheersingskader, geldt een groeimodel. Per project zullen afspraken worden gemaakt over de wijzigingen die nog doorgevoerd moeten worden en de termijn waarop dit zal plaatsvinden.